

ANEXO II. PLAN DE INTEGRACIÓN DAS T.I.C.

O concepto de Tecnoloxía Educativa experimentou en moi pouco tempo profundos cambios, polo que se fai necesario chegar a unha aproximación conceptual acorde coas finalidades educativas, e congruente coa sociedade actual, que sirva de base e xustifique o desenvolvemento de calquera plan de actuación relacionado coa incorporación e integración das Tecnoloxías da Información e Comunicación en Educación.

A Tecnoloxía Educativa debe supor unha resposta teórico-práctica que nos permita o deseño, análise, selección, aplicación e avaliación coherentes dos recursos tecnolóxicos aplicados aos procesos de ensino-aprendizaxe.

É fundamental que os docentes dispoñan dun coñecemento teórico xustificado na investigación-acción e a experiencia que lles permita o desenvolvemento coherente de prácticas educativas adecuadas ás novas contornas, materiais e formatos. Estas prácticas suporán integrar o uso das TIC co fin de promover procesos de ensino-aprendizaxe en e para a sociedade da información.

Polo tanto, a práctica educativa á que nos referimos, implica necesariamente unha integración curricular das TIC, que se levará a cabo dende tres perspectivas distintas, unha a consideración do conxunto de destrezas e competencias que supoñen o uso das TIC para profesores e alumnos. Outra como potente recurso en mans do profesorado, medio eficaz e motivador de presentación e tratamento da información orientado a fomentar procesos de organización do coñecemento do mundo que ten o alumno. E a terceira como axente de cambio, polo impacto que supoñen respecto dos modos de acceder ao coñecemento, ao intercambio de información e á metodoloxía dos procesos de ensino aprendizaxe. Esta práctica comportará actuacións docentes distintas pero non excluíntes, todo o contrario, que abarcan desde a elaboración de materiais curriculares até o seu ensaio na práctica, avaliación e posterior implementación. É necesario que este proceso sexa intencional e planificado; trátase de deseñar situacións mediadas de aprendizaxe concretas, nas que interveñan como elementos do proceso: o deseño, a análise, a selección, aplicación e avaliación dos recursos tecnolóxicos centrados na aprendizaxe.

Parece existir un consenso social xeneralizado en que no mundo en que vivimos é tan necesario dominar as ferramentas básicas destas novas tecnoloxías, destrezas e

competencias no uso das TIC, como saber ler, escribir e contar. Pero a realidade é que mentres nos suscitamos en niveis teóricos si é necesario pasar da aula de informática a informatizar as aulas, as novas tecnoloxías non conseguiron “entrar” no sistema educativo máis aló do que significa dispoñer nos centros dun aula onde levar aos alumnos a “xogar” unha vez por semana, no caso da Educación Primaria ou de crear un pequeno reino de taifas informatizado para os profesores de Tecnoloxía ou Matemáticas no caso da Educación Secundaria, Bacharelato. É necesario tomar conciencia dunha vez por todas, e adoptar unha serie de medidas que vaian máis aló da dotación de ordenadores para conseguir que a incorporación plena das TIC aos centros educativos contribúa de xeito decidido en mellorar o proceso de ensino e aprendizaxe. Estas medidas implican políticas que deben contemplar de xeito preferente e decidida:

- A formación do profesorado. Orientacións curriculares que supoñan unha verdadeira integración das TIC, que signifiquen a adecuación das prácticas educativas ás novas contornas, medios e formatos. O colofón destas orientacións deberá materializarse nun auténtico deseño curricular das TIC encapsulado no resto do currículo.
- A elaboración de materiais en distintos soportes para desenvolver ao máximo as súas potencialidades.
- Mellora da xestión integral dos centros.

Na nosa opinión, a solución pasaría por conseguir que os centros chegasen a plans descentralizados e contextualizados que supuxesen o desenvolvemento curricular das TIC con carácter transversal nas distintas áreas instrumentales.

Esta proposta tradúcese en forma de distintas implicacións para cada un dos compoñentes que conforman o proceso educativo e recollémolos nos obxectivos xerais do plan.

CONTEXTUALIZACIÓN DO PLAN TIC

O noso centro é o instituto máis antigo de Galiza. Como tal, forma parte da riqueza educativa da comunidade e da cidade De Santiago de Compostela, declarada en 1985 Patrimonio Cultural da Humanidade pola Unesco, ao considerar que a súa beleza urbana e a súa integridade monumental engadíanselle os profundos ecos da súa significación espiritual como santuario apostólico e destino do máis importante movemento relixioso e cultural da Idade Media: a peregrinación polo Camiño de Santiago.

O IES é centro receptor dun alumnado da propia cidade a das súas parroquias rurais, outra parte procede de concellos de bisbarras cercanas.

Os pais, a través da A.N.P.A., mostran gran interese pola formación do alumnado e implícase nas actividades extraescolares que se organizan no instituto.

En canto ao profesorado, existe un compromiso coas tarefas de conservación do patrimonio histórico, desenvolvéndose desde fai anos un traballo de recuperación das riquezas do centro cuxo froito é a existencia dun museo e dunha biblioteca antiga, excelentes soportes didácticos de múltiples actividades.

Doutra banda, cóntase tamén con profesorado preocupado por distintos aspectos educativos, preparación do alumnado no respecto á natureza, formación artística, lingüística e lectora; pola preparación física do alumnado como base para un mellor rendemento académico e unha boa saúde.

Así mesmo, nos últimos anos, destaca tamén a preocupación do Claustro do centro por formarse e formar ao alumnado nas Novas Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), ao desenvolvemento das cales contribuíu en grande medida a ampliación das aulas de informática co proxecto Abalar.

Conforme as sinais de identidade recolleitas no PEC, os principios educativos básicos relacionados coas Tecnoloxías da Información e Comunicación son os seguintes:

- Desenvolvemento das capacidades creativas e do espírito crítico.
- O fomento dunha metodoloxía activa que asegure a participación do alumnado no proceso de ensino e aprendizaxe.
- O desenvolvemento no alumno das capacidades que lle permitan utilizar os instrumentos e técnicas procedimentales para a súa formación. E, como obxectivo, recóllese expresamente: “Formar nas TIC e demais instrumentos e fontes de documentación”.

OBXECTIVOS XERAIS DO PLAN

1 Referidos ao alumnado:

1. Desenvolvemento de capacidades dirixidas a construír o coñecemento mediante contornas que faciliten:

- Unha aprendizaxe significativa.

- traballo en equipo.
- Situacións comunicativas.
- Creatividade e autonomía (capacidade para resolver probelemas e actuar autónomamente).

2. A adquisición de destrezas e habilidades relacionadas coa procura, selección, análise e organización da información e o dominio funcional das tecnoloxías da información e a comunicación.

3. O uso racional, crítico e participativo das TIC capacitando ao alumno para:

- Acceder á información.
- Tratala e experimentar con ela.
- Estabelecer relacións e asociacións.
- Expresarse con ela.

2. Referidos á formación do profesorado:

1. Faise necesario poñer a disposición do profesorado, espazos de reflexión sobre o uso das TIC que lle leve a identificar con claridade os modelos pedagóxicos e didácticos sobre os que quere aplicar estas tecnoloxías.

2. É imprescindible mellorar a competencia do profesorado na utilización de TICs para organizar, incorporar e desenvolver estratexias de ensino no novo contexto da sociedade da información.

3. É indispensable a utilización das TIC como un medio eficaz e motivador de presentación e tratamento da información orientado a fomentar procesos de organización do coñecemento do mundo que ten o alumno.

4. Unha das principais características do profesorado é o seu heteroxeneidade, tanto na competencia das ferramentas informáticas como na súa experiencia desde o punto de vista educativo. Deben suscitarse solucións desde o ámbito da Formación do profesorado (inicial e permanente) que recollan o paso cronolóxico por un itinerario composto por varios estadios:

Alfabetización no uso das TIC. (Destrezas na utilización de software e hardware).

- Capacitación didáctica.
- Adaptación de materiais.

- Produción de materiais.
- Avaliación.

3. Referidos á xestión do centro e recursos:

Suscitamos dúas finalidades:

- Fomento e desenvolvemento da comunicación exterior, é dicir coa contorna en xeral coa Comunidade Educativa en particular; e interior, isto é, a través do acceso e xestión de datos, documentos, servizos e en xeral da xestión administrativa global do centro.
- Facilitar unha mellor organización e xestión de servizos e recursos. Outra medida de suma importancia, en consonancia co anteriormente exposto, é contemplar a función específica do tecnólogo educativo, como profesional coñecedor dos procesos comunicativos de ensino e aprendizaxe, das contornas educativas e das súas necesidades, capacitado para impulsar, como figura interna nos centros, todo este proceso e elaborar propostas abertas e contextualizadas que consideren a experiencia dos profesores e apoiem as súas actuacións cos alumnos. En calquera caso, hoxe en día o coñecemento e uso de medios didácticos e recursos tecnolóxicos en xeral resulta imprescindible para todos os profesionais da educación, con independencia do nivel educativo no que desenvolvan a súa actividade. Agora ben, a figura do tecnólogo educativo, faise imprescindible se pensamos que o que se trata é de dispoñer nos centros de auténticos especialistas en deseñar, aplicar e avaliar estratexias de intervención educativa (planificación, organización, orientación...) que consideren a utilización de recursos tecnolóxicos e, á súa vez, organizar e planificar os recursos tecnolóxicos das institucións educativas para o seu máximo aproveitamento.

4. Referidos ao currículo, hase de conseguir:

- Integrar as TIC en cada área instrumental de forma transversal.
- Confeccionar un deseño curricular das TIC que supoña o desenvolvemento curricular das TIC, dende a perspectiva transversal ás áreas instrumentales, que debería tender a contemplar os seguintes aspectos:
 - A explicitación consensuada do propio plan.

- Unha fundamentación teórica ou marco teórico común.
- Selección e secuenciación de contidos e relación cos contidos das áreas instrumentais.
- Criterios de tratamento.
- Temporalización.
- Supostos metodolóxicos.
- Criterios de organización espazo-temporal.
- Estabelecer os materiais didácticos a utilizar.
- Deseño de actividades.
- Avaliación.

As necesidades ou obxectivos son:

- Desenvolver o currículo das distintas materias.
- Facilitar o labor do profesorado na elaboración de materiais didácticos e de organización académica.
- Desenvolver a xestión administrativa do Centro.
- Estabelecer canles de comunicación entre os diferentes estamentos (pais, profesores, alumnos).
- Facilitar o acceso ás TIC do alumnado en todas as categorías.
- Garantir a impartición dos contidos referidos ás TIC nas concrecións curriculares de todas as materias.
- Introducir as TIC na aula de xeito cotián, é dicir, instalación progresiva de ordenadores, encerados dixitais, proxectores e altofalantes en todas as aulas.
- Estabelecer unha zona wifi en todo o centro.
- Asegurar que se dispoñen dos recursos necesarios para que se cumpra o disposto nas programacións referido ás TIC.
- Incorporar as TIC ás necesidades do profesorado.
- Actualización dos programas instalados.
- Priorizar os investimentos nas aulas.
- Xestión dos recursos.
- Coordinación do Plan e Necesidades.

- Coordinación do Plan e Necesidades: coordinador ABALAR, secretaria, xefes de departamento.
- Os recursos, no caso de que sexan específicos, que non facilite Abalar, deberíanse poder xestionar desde os Departamentos.

ORGANIZACIÓN DE INFRAESTRUCTURAS Y RECURSOS DISPONÍBEIS

1. REDES

Existen 2 redes no Centro:

Zona Abalar:

- ADSL
- Red Educativa
- Puntos Wifi

Zona Administrativa e aulas non Abalar

- ADSL
- Red Educativa
- Puntos Wifi

2. WEB

Páxina web do Centro: <http://www.edu.xunta.es/centros/iesarcebispoxelmirez/> (atópanse todos os documentos institucionais do Centro). Pódese acceder a través dela a aula virtual e ás cualificacións e faltas do alumno. Ademais do anterior atopamos: - Noticias- Historia do Centro- Zona: Departamentos, Alumnos/as e Pais/Nais, Biblioteca.- Cultura: Museos, Publicacións, Arquivo histórico, etc.
-Aula virtual: Plataforma MOODLE para o profesorado que poñen a disposición do alumnado material didáctico e foros de traballo

MANTEMENTO:

- Apoios da Unidade de Atención a Centros.
- Apoios dunha empresa externa (FOGA).
- Coordinador ABALAR do Centro
- Coordinador TIC do centro.